

وزارت تحصیلات عالی
پوهنتون رنا
معاونیت امور محصلان

پالیسی انصاف و عدالت

تدوین: ۱۳۹۷ خورشیدی .
تجدید نظر نخست: جریان سمستر بهاری ۱۳۹۸ .

مقدمه

افغانستان بعد از سال ۲۰۰۱ م شاهد گذار به دموکراسی از نوعی گذار خارجی بوده که البته در فرایند آن قانون اساسی این کشور تدوین، تصویب و توشیح یافت و گامهای ارزشمندی در حوزه حکومت داری مدرن آهسته آهسته برداشته شد.

درروشنایی ماده دهم قانون اساسی ج ۱۱ سکتورهای خصوصی یکی پی دیگری شکل گرفتند که البته در این زمینه جمعی کثیری از پوهنتونها و موسسات تحصیلات عالی خصوصی نیز در دنیای تحصیلات عالی کشور شروع به فعالیت کردند. پوهنتون رنا همچنان مانند سایر پوهنتونها و موسسات تحصیلات عالی خصوصی طی روند مزبور به فعالیت های قانونمند خود آغاز کرد.

پوهنتون رنا از آغاز ایجاد (۲۰۰۹ م)، درروشنایی قوانین و مقررات نافذ بویژه در عرصه تحصیلات عالی کشور فعالیت نموده و غرض از رعایت قوانین و مقررات نافذ، تحقق عدالت در چهارچوب این پوهنتون، اطاعت از حکومت قانونمند و نیز کارآمدی سیستم پوهنتون رنا گفته شده است.

پوهنتون رنا به منظور تأمین عدالت و انصاف، دست کم در فضای این پوهنتون و معرفی کادرها و رهبران مفید در جامعه، پالیسی دردست داشته را که عنوان مرکزی آن "پالیسی عمومی انصاف و عدالت" می باشد، تدوین نموده و در سطح پوهنتون رنا تطبیق می نماید.

پالیسی عمومی انصاف و عدالت به شمول سیستم علمی پوهنتون رنا، سیستم اداری، امور محصلان و تمام امور مربوطه ی پوهنتون رنا را در بر می گیرد.

پالیسی انصاف و عدالت درروشنایی هدایات مقامات وزارت محترم تحصیلات عالی ج ۱۱ و مقام محترم ریاست پوهنتون رنا و نیز طبق صلاحدید معاونیت محترم علمی-تدریسی پوهنتون رنا، توسط معاونیت امور محصلان پوهنتون رنا در جریان سمستر بهاری ۱۳۹۷ خورشیدی تدوین یافت و در جریان سمستر بهاری ۱۳۹۸ خورشیدی بار دوم مورد تمرکز و بازخوانی معاونیت محترم امور محصلان قرار گرفت و سپس طبق هدایت معاونیت امور علمی-تدریسی پوهنتون رنا پالیسی دردست داشته از طریق معاونیت امور محصلان به منظور مرور نهایی و تناسب آن با قوانین، به پوهنچی حقوق و علوم سیاسی پوهنتون رنا محول یافت.

پوهنځی حقوق و علوم سیاسي مدت تقریباً یک ماه پالیسی انصاف و عدالت را مورد بازخوانی قرارداد و مبنای منشأ قانونی تمام مواد مندرج آن را مورد ارزیابی قرارداد است که البته در فرایند بازخوانی، برخی تعدیلات در روشنایی قوانین عارض گردیده است.

تعدیلاتی که در اثربازبینی پوهنځی حقوق و علوم سیاسي شامل پالیسی عمومی انصاف و عدالت پوهنتون رنا عارض گردیده است، مشمول ساعات درسی استادان، استخدام استادان، حقوق استادان، استخدام و حقوق مدیران و سایر کارکنان اداری پوهنتون، امتحانات، نظم و دسیپلین، جندر، مسایل اخلاقی و نیز سایر مکلفیت های کارمندان علمی و اداری می باشد؛ و مزید بر آن، تعدیلات نامبرده در روشنایی قانون کار و قانون خدمات ملکی ج.ا.ا.، قانون تحصیلات عالی ملکی ج.ا.ا.، لایحه امتحانات وزارت تحصیلات عالی و لوائح و طرز العمل های داخلی پوهنتون رنا تحقق یافته است.

پالیسی عمومی انصاف و عدالت بر طبق فیصله شورای علمی پوهنتون کابل، مؤرخ ۱۳۹۶/۹/۸، قوانین نافذ کشور و پلان استراتژیک وزارت محترم تحصیلات عالی و پوهنتون رنا تهیه و ترتیب یافته است.

گرچه مفهوم عدالت مانند سایر مفاهیم در فلسفه سیاسی فاقد تعریف و برداشت واحد است؛ با آنهم، پوهنتون رنا عدالت را به معنی دست رسی هر فرد به حق خودش دانسته و انصاف را کمک کننده عدالت بشری می داند. بنابراین تعبیر پوهنتون رنا، اگرچه عدالت و انصاف مفاهیم از هم جدا اند اما برای نیل به محیط انسانی و ایجاد درک بشری در مناسبات خویش، تلفیق عدالت و انصاف می تواند مفید و مؤثر باشد؛ پالیسی عمومی انصاف و عدالت بایک چنین رویکردی در پوهنتون رنا تدوین یافته و البته چهارچوب نظری در تدوین چنین پالیسی (مزید بر قوانین نافذ کشور) عبارت از رویکرد جان راولز فیلسوف سیاسی معروف می باشد که در آن "عدالت انصاف محور" تسجیل یافته است.

مواد مندرج

۱. اهداف

- رعایت انصاف و عدالت در تقرر ها، تحقیقات علمی، توزیع مضامین، ارزیابی کارمندان و محصلان، رهنمایی نوشتن پایان نامه ها، رسیدگی به شکایات، اخذ امتیازات، فیصله ها و ظرفیت سازی استادان و کارمندان؛
- فراهم کردن زمینه دادخواهی عادلانه و منصفانه برای استادان، محصلان و کارمندی که حقوق آنها نقض شده باشد؛
- تطبیق عادلانه قانون، مقررات، لوایح و طرز العمل های وزارت تحصیلات عالی در سطح پوهنتون رنا؛
- برجسته سازی عدالت و انصاف در روشنایی این پالیسی، در تدوین طرز العمل ها، پالیسی ها و تمام برنامه های داخلی پوهنتون رنا؛
- آگاه سازی محصلان در هرسمستر نسبت به حقوق و مکلفیت های آنها در قبال پوهنتون و همچنان برعکس و نیز نحوه ی داد خواهی عادلانه و قانونمند آنها .

۲. تطبیق قانون

از آنجایی که تطبیق قانون در هر سازمانی و یانهادی به منظور تحقق نظم و عدالت صورت می گیرد، لذا پوهنتون رنا جهت تأمین هرچه بهتر نظم، عدالت و انصاف، در عرصه تطبیق قوانین نافذ کشور در چوکات این پوهنتون کمیته ای را که در رأس آن معاونیت علمی تدریسی می باشد، با حضور داشت معاونین امور محصلان و امور اداری پوهنتون، رؤسای پوهنچی ها، مسول اداره منابع بشری، مسول کمیته تضمین کیفیت پوهنتون و یک تن از استادان سابقه دار و مؤثر رشته حقوق پوهنتون رنا دایر نموده و در زمینه تطبیق قوانین، زمینه های عدم تطبیق قوانین، آسیب های عدم تطبیق قوانین، راه های تطبیق قوانین و نکاتی از این دست تحقیقات همه جانبه را انجام داده و بر طبق عدالت و انصاف اقدامات لازم را در زمینه به کار می گیرند. کمیته و جلسه متذکره با اعضای مزبور در پایان هرسمستر صورت می گیرد.

۳. توزیع مضامین

توزیع مضامین درسی برای استادان به عنوان یک اصل اساسی تلقی گردیده و تطبیق آن به صورت عادلانه و منصفانه برای رییس و معاون پوهنچی و نیز آمرین دیپارتمنت های مربوطه الزامی است. توزیع مضامین برای استادان دایمی با توجه به اصل های ذیل صورت می گیرد:

- رشته تخصصی استادان، موجودیت کریدیت مرتبط به مضمون در ترانسکرپت نمرات استاد و یارتباط محتوای مندرج مضمون با رشته تحصیلی استاد مربوطه؛
 - قابلیت استاد در تدریس مضمون (بنابر تشخیص مدیران ارشد پوهنچی)؛
 - مکلفیت قرارداری استاد (هر استاد دایمی در یک هفته الی بیست و چهار کریدت درس دارد)؛
 - تنوع مضمون الی سه مضمون؛
 - در صورتی که تعداد ساعات درسی استاد (در مضامین درسی او) بیشتر از تعداد ساعات مکلفیت (بیست و چهار ساعت در هفته) شود، استاد مربوطه می تواند کریدتهای اضافی تدریس نماید در آن صورت بابت هر کریدت اضافی (همسان با استادان بالمقطع) برای استاد مربوطه پول پرداخته می شود. این بند در صورتی تطبیق می گردد که بنابر تشخیص مدیران ارشد پوهنچی، مؤثریت استاد مربوطه نسبت به سایر اساتید در آن مضمون برای محصلان بیشتر تلقی گردد.
- توزیع مضامین برای استادان بالمقطع با توجه به شباهتهای رشته یی، توانایی استاد (بنابر تشخیص مدیران ارشد پوهنچی) و ضرورت پوهنچی صورت می گیرد.

۴. تعیین موضوع و ترفیعات علمی

ترفیعی علمی استادان در روشنایی لایحه مربوطه ی وزارت تحصیلات عالی ج ۱۱ صورت می گیرد که البته تاکنون (بهار ۱۳۹۸ خورشیدی) ترفیعات علمی شامل پوهنتونها و موسسات تحصیلات عالی خصوصی نگردیده است. پوهنتون رنا بعد از تعیین میکانیزم تطبیق لایحه ترفیعات بالای پوهنتونهای خصوصی و نیز عملی شدن مسأله ترفیع بالای پوهنتونها و موسسات تحصیلات عالی خصوصی از جانب وزارت تحصیلات عالی، بر طبق عدالت و انصاف اقدامات لازم را به کار گرفته و مزید بر آن، از هر گونه برخورد غیر علمی استاد رهنما جلوگیری می نماید. هر استاد با توجه به نکات فوق الذکر در خصوص ترفیعات علمی و قوانین نافذ کشور ترفیعات علمی خود را جداً در نظر گرفته و در روند انتخاب موضوع، حداقل سه عنوان را مطابق بارشته در نظر گرفته

و برای استاد رهنمای مربوطه جهت گزینش، معرفی می دارد. میکانیزم تطبیق و پیشبرد ترفیعات علمی تحت نظر معاونیت علمی تدریسی پوهنتون، توسط آمریت استادان ترتیب یافته و بعد از تأییدی شورای علمی پوهنتون قابل تطبیق است.

۵. بورسیه های تحصیلی و ارتقای ظرفیت استادان

پوهنتون رنا در روشنایی معیارهای تضمین کیفیت و نیازهای علمی-تدریسی پوهنتون و با توجه به امکانات در دست داشته، در قسمت مساعد ساختن زمینه تحصیلات تکمیلی (ماستری، دکترا، پست دکترا) برنامه های لازم، عادلانه و منصفانه ای را طرح و تطبیق می نماید. در عرصه مساعد سازی بورسیه های تحصیلی، آموزش های فنی و مهارتی و نیز سفرهای علمی جهت ارتقای ظرفیت اساتید و سایر کارمندان، عدالت و انصاف معیار اساسی است. پوهنتون رنا در زمینه پیشبرد برنامه های چون ارتقای سطح درجه تحصیل، با اساتید و سایر اعضای مربوطه قراردادی را منعقد نموده و در روشنایی آن عمل می کند. قرارداد متذکره میان پوهنتون رنا و کارمند بادر نظر داشت عدالت و انصاف تدوین و تطبیق می گردد.

۶. تجدید نظر پارچه های امتحانات

تجدید نظر پارچه ها حقی از حقوق محصلان تلقی می گردد. روند تجدید نظر پارچه ها در پوهنتون رنا به منظور تأمین هر چه بهتر عدالت و انصاف صورت می گیرد. تجدید نظر پارچه های محصلان در روشنایی لایحه امتحانات وزارت تحصیلات عالی ج ۱۱ عملی می گردد. تجدید نظر به معنی همکاری نبودن^۱ بن لحاظ در جریان تجدید نظر، متن پارچه بصورت عادلانه مورد بازخوانی قرار گرفته و حتا اگر کمکی صورت گرفته باشد دوباره اخذ می گردد. استادی که در مشاهده پارچه محصل در هنگام نمره دادن نگاهی سطحی کرده باشد و بعد از تجدید نظر، محصل بتواند از پارچه خود نمره بهتر دریافت کند، توسط پوهنچی مورد توصیه کتبی قرار گرفته و اگر این مسأله در مستر بعدی نیز توسط همان استاد تکرار شود استاد مربوطه اخطاریه نیز دریافت نموده و در صورت تکرار (بعد از اخطاریه) مسأله در شورای علمی پوهنچی جهت فیصله نهایی در قبال استاد مطرح می گردد. پروسیجر رسیدگی به تجدید نظر پارچه ها طبق لایحه امتحانات وزارت تحصیلات عالی و نیز فیصله کمیته امتحانات پوهنتون تطبیق می گردد.

۷. آزادی حق سوال

پوهنتون رنا به منظور تأمین و تقویت عدالت و انصاف در فضای پوهنتون و نیز جهت تقویت دموکراسی پوهنتونی و دموکراسی صنفی، سوال و یا پرسشگری را بادر نظر داشت موضوع درسی، مضمون درسی و رشته تحصیلی استاد و همچنان با توجه به

فرهنگ مؤدبانه ی پوهنتونی حقی از حقوق مسلم محصلان تلقی نموده و در این زمینه سمینارهای لازم را تحت نظریات و هدایات معاونیت علمی_تدریسی در حوزه روش های مفید تدریس برای استادان دایر می نماید.

۸. توزیع امتیازات

پوهنتون رنا به منظور تثبیت تعهد در قبال کارمندان (اعم از علمی و اداری) امتیازات مادی و معنوی را با در نظر داشت عدالت و انصاف برای کارمندان خود فراهم می نماید. این امتیازات می تواند شامل تفویض تحسین نامه ها و یا ایواردها، ارتقای معاشات، تفویض معاشات اضافی، مساعد ساختن سفرهای علمی و تفریحی، حق الزحمه بابت اضافه کاری، حق الزحمه برای ساعت های درسی فراتر از مکلفیت برای استادان و هرامتیاز دیگری در روشنایی قانون کار و قانون کارکنان خدمات ملکی کشور، عدالت و انصاف و نیز منافع پوهنتون رنا باشد.

۹. رفاه کارمندان و جلوگیری از استثمار

پوهنتون رنا با در نظر داشت قانون کار کشور و با توجه به اصل های عدالت و انصاف، در روشنایی امکانات در دست داشته، برای تأمین زندگی رفاهی کارمندان مطابق با سطح نیازمندی های جامعه افغانستان اقدامات لازمی را به کار می گیرد. در این زمینه رعایت اضافه کاری (در روشنایی قانون کار و خدمات ملکی کشور، منافع پوهنتون رنا و عدالت و انصاف)، درس های بالمقطع و پرداخت مازاد بابت آن و همچنان ارتقای معاشات کارمندان (بر طبق سطح مؤثریت آنها در پوهنتون رنا، امکانات مادی پوهنتون رنا و سطح وقت دهی و تعهد آن به این پوهنتون) برای پوهنتون رنا قابل رعایت می باشد.

۱۰. ارزیابی شکایات

مراجع شکایات محصلان و کارمندان مشخص می باشد. محصلان می توانند برای معاونیت امور محصلان، ریاست پوهنچی و در نهایت معاونیت علمی-تدریسی شکایات خود را محول بدارند. کارمندان در صورت شکایت به مراجع مافوق خود مراجعه نموده و در صورت عدم رسیدگی و یا رسیدگی ناعادلانه می توانند به مراجع بالاتر رجوع نمایند. شکایاتی که جنبه جنسیتی داشته باشند، رسیدگی به آن بر طبق طرز العمل نظم و اخلاق پوهنتون رنا صورت می گیرد. به شکایات استادان، ریاست پوهنچی و آمریت استادان رسیدگی می کنند. رسیدگی به شکایات کارمندان (اعم از علمی و اداری) و محصلان با رعایت عدالت و انصاف صورت می گیرد.

مدیریت خریداری و امور تدارکات پوهنتون رنا تحت اداره معاونیت اداری پوهنتون فعالیت نموده و اجناس مورد نیاز امور علمی و اداری را با در نظر داشت اصل های عدالت و انصاف خریداری می نماید. مسول امور تدارکات پوهنتون، اجناس مورد نیاز را حداقل از سه مرکز خریداری نرخ گیری نموده و گزارش آن را به معاونیت امور اداری می فرستد، بعداً، انتخاب آن اجناس توسط معاونیت اداری صورت می گیرد. مسول امور خریداری و تدارکات پوهنتون در پایان هر سمستر تمام اجناس و لوازم خریداری شده را با میکانیزم خریداری، مصارف و اسناد در دست داشته، در حضور داشت معاونیت های پوهنتون و تمام روسا و مدیران ارشد علمی و اداری از طریق پراجکتور مطرح می دارد.

۱۲. تناسب میان محصلان و کارمندان

پوهنتون رنا تناسب میان کارمندان اداری و کارکن خدماتی با محصلان را در روشنایی معیارهای تضمین کیفیت وزارت تحصیلات عالی ج ۱۱ عملی می دارد.

۱۳. تناسب میان استادان و محصلان

بر طبق معیارهای تضمین کیفیت و اعتباردهی وزارت تحصیلات عالی ج ۱۱، نسبت میان استاد و محصل طوری بوده که در آن برای حداقل بیست و پنج و حداکثر سی و پنج نفر محصل یک نفر استاد در نظر گرفته شده است. پوهنتون رنا در زمینه اقدامات معطوف بر عدالت و انصاف را به کار می گیرد. سنجش نسبت میان محصلان و استادان در پایان هر سمستر توسط مدیران ارشد پوهنچی صورت گرفته و گزارش آن توأم با نیازهای پوهنچی به معاونیت علمی-تدریسی جهت اقدامات بعدی ارسال می یابد. اقدامات، در روشنایی قوانین نافذ، عدالت و انصاف و نیز منافع پوهنتون رنا صورت می گیرد.

۱۴. ارتقای ظرفیت کارمندان اداری

پوهنتون رنا برای آن عده از کارمندان خویش که نیاز به ارتقای ظرفیت دارند کورس های آموزشی ارتقای ظرفیت دایر نموده و برای آن عده از کارمندان که نیازمند به ارتقای تحصیلی تا سطح لیسانس و ماستری است زمینه های لازم را فراهم می کند.

۱۵. کم کاری

کارمندان علمی و اداری پوهنتون رنا اعم از مدیران و کار گزاران ارشد و سطوح متوسط و پایین، طبق لایحه و وظایف، عدالت و انصاف، مصلحت و نیازهای پوهنتون رنا فعالیت های خود را استمرار می بخشند. هر گونه کم کاری و یا غفلت و وظیفوی که موجب کندی در روند کاری می گردد باعث می شود تا اقدامات لازم بر طبق صلاحیت های کاری اشخاص مافوق و به منظور رعایت عدالت و انصاف در زمینه صورت گیرد.

۱۶. فیصله ها

پوهنتون رنا برطبق این پالیسی، آن عده از فیصله ها را لازم الاجرا و قابل تطبیق می داند که بر طبق قوانین نافذ وزارت تحصیلات عالی و یا جمهوری اسلامی افغانستان صورت گیرد، و همچنان از طریق جلسه کمیته های فرعی مربوطه، شورای علمی پوهنچی و یا شورای علمی پوهنتون به فیصله رسیده باشد.

۱۷. رهنمایی در نوشتن مونوگراف ها

رهنمایی محصلان برای تدوین و دفاع پایان نامه تحصیلی، در پایان دوره تحصیل در پوهنتون رنا توسط استادان رهنما صورت می گیرد. استاد رهنما بر طبق چهار چوب مشخص پوهنتون در زمینه تدوین مونوگراف، محصلان مربوطه را رهنمایی می کنند. یک استاد رهنما حداکثرشش جلسه با محصل جهت تدوین و تکمیل متن مونوگراف می نشیند و او را رهنمایی می کند. در صورتی که استاد رهنما به محصل وقت ندهد و یا او را به گونه ی سطحی همکاری کند، محصل می تواند شکایت خود را در خصوص استاد رهنما به ریاست پوهنچی محول بدارد و در صورت عدم رسیدگی ریاست پوهنچی، محصل شکایت خود را در زمینه به معاونیت علمی-تدریسی پوهنتون مطرح می دارد. ریاست پوهنچی و یا معاونیت علمی تدریسی در شکایات محصلانی که نسبت غفلت استاد رهنما در تدوین مونوگراف مطرح شده است، به صورت عادلانه و منصفانه رسیدگی می نماید.

۱۸. عدم حضور کارمندان علمی و اداری

غیابت استادان و کارمندان (اعم از علمی، اداری، و سطوح مختلف) در روشنایی قانون کار، لایحه و وظایف و مصلحت پوهنتون رنا می تواند صورت گیرد؛ در غیر آن، کارمند (اعم از علمی و اداری) توسط مقام مافوق مربوطه غیر حاضر و گزارش کسر معاش آن بابت همان روز به اداره مربوطه محول می یابد. غیرحاضری های که بر مبنای اتفاقات دوران تصور و یا جشن عروسی عارض می گردد، در صورتی که اداره مافوق از قبل و یا به صورت فوری مورد اطلاع قرار گیرد رخصت محاسبه می گردد؛ مشروط بر اینکه غیابت متذکره موجب اختلال نظم در پوهنتون نگردیده و نیز قابل جبران باشد.

۱۹. ارتقای معاشات

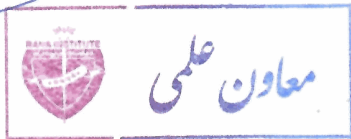
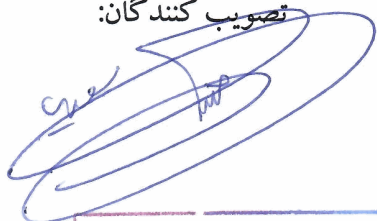
ارتقای معاشات کارمندان علمی و اداری بر طبق صراحت قانون کار جمهوری اسلامی افغانستان، قراردادنامه متقابل رنا-کارمند، مصلحت و امکانات پوهنتون رنا، سطح مؤثریت کارمندان پوهنتون رنا، سطح پایبندی کارمندان پوهنتون رنا (وقت گزاری)،

نقش کارمند در پشبرد و پیشرفت بست کاری مربوطه، سطح دست آوردهای کارمند و نیازهای زندگی او در پایان هر سمستر توسط اداره مربوطه مورد ارزیابی قرار گرفته و گزارش آن جهت تجدید نظر و تصمیم نهایی به اداره ذیربط کتباً محول می یابد.

۲۰ اصل مکمل

عدالت انصاف محور با توجه به قوانین نافذ جمهوری اسلامی افغانستان، منشأ فعالیت های تمام واحدهای علمی و اداری پوهنتون رنا بوده بدین لحاظ تمام پالیسی ها، لوایح و طرز العمل ها، پلان ها و اصولنامه های که در پوهنتون رنا ترسیم و تعمیل می کردند، در روشنایی پالیسی در دست داشته (پالیسی عمومی انصاف و عدالت) صورت می گیرند.

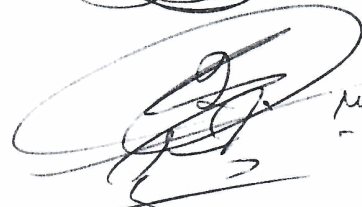
تصویب کنندگان:

تسويد کنندگان:

این پالیسی در جریان سال ۱۳۹۷ خورشیدی
الی ۱۳۹۸ توسط معاون علمی امور محصلان
تسویب شد و الی بابا در محترم کجاری ۱۳۹۸
طبق هدايت معاون علمی و تخصصی پوهنتون رنا
توسط دبير علمي قضايه و قضاة انزال پوهنتون
حقوق و علوم سياسي مورد باز خوانی و تسویب شد
تاریخ تسویب ۱۳۹۷/۵/۲۴

فهرست اسامی

اعضای هیئت

این پالیسی در جلسه شورای علمی مورخ ۱۳۹۸/۵/۱۵ طی شماره پروتوکل ۹ با توافق اکثریت آرا تایید گردید.

